לא תוכל לזבוח אם ספסם באחד. בשביל יחיד לא תזבחנו שיהא אותו היחיד גורם ומועיל בשחיטתו שום לד נטיה: **איקרי קסל** ומילתא מפ' בהוריות (דף ה:) דקתמר ליה רחמנא ליעקב גוי וקהל גויים יהיה ממך וכבר נולדו לו כל השבטים חוץ מבנימין הילכך שבט אחד חשוב כליבור ולא מידחי לשני: תורה אור

יעשו בטומאה. לף טהורין אם ירלו: הגהות הב"ח **מטמאין אחד מהן.** כי היכי דליהוו רוב טמאין ויעבדו כולהו [בטומאה]: **שהיו טמאין עודפין על הטהורין אחד.** דלא חזו טהורים בראשון: **דדר' קושיין לדוכתיה.** דהוו להו פלגא ופלגא והללו יעשו לעצמן והללו יעשו לעצמן: **אלא ס"ק כו'.** ולעולם מחלה על מחלה דווקא קתני וה"ק רב אי משכחת תנא דאית ליה כת"ק דאמר פלגא ופלגא לא עבדי טהורין בטומאה כדקתני הללו עושין לעצמן וכרבי יהודה דאמר אין קרבן ציבור חלוק מכי עביד קהל בטומאה בראשון לא מפליג למיעבד טהורין בטהרה דאסור ליחלק שנאמר הדבר דמוכחת מילתא בהדיא כשמזהרין אלו מאלו: **מטמאין אחד מהן בשרץ.** ונעבדיה כולהו בטומאה: **שוחטין וזורקין על טמא שרץ.** הואיל וחזי לאורתא הילכך אין מכריע את הציבור לטומאה: **מחגיגתו.** של מחר שאתה מטמאו כל שבעה: **אפשר דעביד.** חגיגתו בשביעי של פסח שהוא שמיני שלו דהא כל ז' תשלומין אית ליה: **קסבר כולן.** הימים של רגל תשלומין של ראשון הן ואינן תשלומין זה לזה ופלוגתא היא בחגיגה (דף פ:) ומאן דאית ליה כולן תשלומין לראשון סבר היכא דלא חזי לראשון תו לא חזי: **מאן ניים לך.** להתחלת לדרך רחוקה: **וכי עקר משכניה וסיכיה.** אהלו ויתדותיו ורהיטו בתמיה מי יסמוך לנו להטריח עצמו הילכך הא עדיפא כרב: **רובן וזבין.** דלא מלו למיעבד בראשון: **אין תשלומין לפסח הבא בטומאה.** ואין הזבין עושין את השני אפילו טהרו: **רב סובא סבר טומאה דחויה היא בציבור.** ובקושי הוצר להקריבו הלכך לא משוינן להו בטהורים למידחי טמאין לשני: **ורב אדא סבר היתר הוא בציבור.** ומשוינן להו בטהורין ודחו זבין לשני: טהרה

משלחין אחד מהן לדרך רחוקה. פירוש אחד מן הטהורים מדפריך ויטמאתו בדרך ריקשה לריב"ל אדרבה ישלחו אחד מן הטמאים לדרך רחוקה דהשתא הוו טהורין רובא ועבדי בטהרה דבטולה שמעתין אמרינן דמהדרי אטהרה ותירץ דעולא גופיה אמר לקמן במי שהיה טמא (דף נג:) דרך רחוקה לטהור ואין דרך רחוקה לטמא ולא היה מועיל שיוח טמא דלעולם היה מלטרף לאותם שבירושלים ואין נראה לר"י דטעמא דאין דרך רחוקה לטמא לפי שכשהוא בירושלים נמי אינו יכול לעשות פסחו אלא ע"י שיוח(ב) אבל הכא יש דרך רחוקה לטמא כיון דמחלה טמאין ואם היה בירושלים היה יכול בעצמו לעשותו אלא נראה לר"י דמהדרינן שיעשו כולם בראשון ולא ידחו הטמאין:

אתה מדחהו מחגיגתו. ואם תאמר והא קיימא לן בתמיד נשחט (לעיל סב:) ערל וטמא משלחים קרבנותיהן ותירץ ריב"ל הואיל והיא חובה לבא ברגל יש לה דין עולת ראייה דדרשינן בפרק קמא דחגיגה (דף ד:) דטמא פטור מן הראייה שנאמר ובאת שמה והבאתם שמה כו' וכן איתא בירושלמי דאיתקש לעולת ראייה ואם תאמר השתא כשמשלחהו בדרך רחוקה נמי מדחהו מחגיגתו שאינו יכול לבא ביום טוב מחוץ לתחום וכיון דלא חזי בראשון לא חזי בשני ויש לומר דיכול לבא ולעשות ביום ראשון מה"ת דתחומין דרבנן ועוד נהי דכשמשלחהו בדרך רחוקה עד שעת שחיטה שלא יכול לחזור לירושלים מבעוד יום מכל מקום יכול לבא תוך התחום ויכנס למחר ועוד טמא ומיגר דלא חזי בגופו בראשון לא חזי בשני אבל הכא מיחזא חזי אלא שאינו יכול לבוא וכי הוי יום ראשון בשבת אף על גב דלא חזי אמרינן באלו דברים (לעיל דף ע:) דעביד באינך יומי:

עקר משכניה וסיכיה ורהיטו. הך פירכא ליתא למאן דתמיה דרך רחוקה מאיסקופת עזרה ולחוץ ואם תאמר ומה תקנה רואה רב נחמן שיעשו דהא רב נחמן גופיה קסבר בפרק מי שהיה טמא (לקמן נג:) שוחטין וזורקין על טמא שרץ ויש לומר דקסבר דלאו תשלומין דראשון ניהו ויכול לטמאותו בטמא:

לימא בהא קמיפלגי מר סבר טומאה דחויה ומר סבר טומאה הותרה. השתא לכולי עלמא טהרה מידחיא ולא טומאה דאיש כי יהיה טמא משמע דהאיש לבדו טמא והציבור טהורים ומאן דסבר טומאה הותרה מיקרו שפיר טהורים ומסיק דלכולי עלמא דחויה מר סבר טהרה מידחיא בין בטהרה בין בטומאה: בראשון

רבינו חננאל

לא תוכל לזבוח את הפסח באחד שעריך וגו': **איתמר** היו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין אמר רב מטמאין אחד מהן בשרץ ואמאי האמר רב הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן אמרי הכא במאי עסקי' כגון שהיו הטמאין עודפין על הטהורים אחד ואם תאמר א"כ הנה הרוב טמאין יעשו בטומאה סבר רב אין היחיד מכריע את הציבור לטומאה כלומר אחר כמי שאינו הוא אי הכי מחצה על מחצה הן ושטעינן ליה לרב דאמר מחצה על מחצה כרוב והללו עושין לעצמן [והללו עושין לעצמן] ושנינן הכי אמר רב אי איכא תנא דסבר לה כת"ק דאמר היו הטמאין עודפין על הטהורין אפילו אחד יעשה בטומאה וכרבי יהודה דאמר אין קרבן צבור חלוק מטמאין אחד מן הטהורין בשרץ ונמצאו הטמאין עודפין על הטהורין שנים כיצד כגון שהיו מאה טהורין ומאה טמאים נטמא אחד מן הטהורין' נמצאו הטמאין מאה ואחד והטהורין צ"ט ומשכחת לה אפילו לאליעזר בן מתתיה · עולא אמר משלחין אחד מן הטהורין לדרך רחוקה ויטמא בשרץ וכו' ואמינא קסבר עולא כל מי שהיה טהור וראוי להזיגה ביום הראשון ונאנס ולא הג כגון מי שהיה בדרך רחוקה ובא במועד וכיוצא בו ותנינ והולך כל הרגל אבל אם היה טמא ביום הראשון כבר נדחה ואינו תונג אותו הרגל מאי טעמא כולהו תשלומין דראשון הוא ותרוייהו רב ועולא סבירא להו שאין ממטאין אחד מהן במת שלא ידחה מהיגיתו · פי' סיכי יתדות אהלו עוקר והולך · איתמר היו רובן טמאי מתים ומיעוטן זבים רב הונא אמר אין תשלום לפסח הבא בטומאה כלומר הזבין אינן עושין לא את הראשון ולא את השני ואתיא כר' נתן דאמר כל הזקוק לראשון זקוק לשני כי השני תשלומין דראשון הוא הלכך כשם שהראשון לא עבדו דתנן הפסח שבא בטומאה לא יאכלו מטנו זבין וזבות וכו' בשני נמי לא עבדו דטהרה מדחה הטומאה לפסח שני כדתניא אלו עושין את השני הזבין והזבות ו ה נ ד ו ת

נח א מיי' פ"ח מהל' תגיגה הלכה ד:
נט ב מיי' פ"ב מהל' תגיגה הלכה ה:
ס ג מיי' פ"ז מהל' ק"פ הלכה ד:
סא ד שם הלכה ה:

[מנחות עו:]

[לקמן נ:]

[לעיל עט:]

הגהות הב"ח

(א) גמרא אסבר דעביד בשני כ"ב ל"ל דס"ל כמ"ד בסמוך יש תשלומין לפסח הבא בטומאה אלו דסיל לתלק בין מי שהיה זב בפסח ראשון לבין מי שהיה בדרך רחוקה בפסח ראשון: (ב) תוס' ד"ה משלחין וק"ל: על ידי שליח אבל הכא:

[חגיגה ע:]

[לקמן נג:]

[לעיל דף ע:]

[לקמן נ:]

כמדבר ע

[לעיל עט: יומא ז: ז: מו: זבחים לג:]

גליון השס

תוספו' ד"ה משלחין וקשה לריב"ל · ק"ל הא הכל לפי הכר דטמאין אין עושין בראשון ולא בשני וכזה אם משלח הטמא הא בפסח שני שיעקרו הטמאים יחד אינו אמר דאין עושין פסח שני ו"ע:

[עי' פירש"י ברכות מז ד"ה אלו]

כדפרישית ומר סבר טומאה נמי מידחיא וקרא משמע הכי אים נדחה ואין ליבור נדחים אלא עבדי בין בטהרה בין בטומאה

היולדות ראנטפין והשוגגין המזידין והמצורעים ובועלי נדות ומי שהיה טמא או בדרך רחוקה א"כ למה נאמר מטא דאי בעי למיעבר לא שבקינן ליה א"כ למה נאמר ומי שהיה בדרך רחוקה לפסרן מן התורה ומרבינן לובין ולזבות מאיש איש דתניא יכול לא יהו נדחין מן הא' ועושין את השני אלא טמא ומי שהי' בדרך רחוקה זבין ומצורעקמנין ת"ל איש איש הלכך כל היכי דעבדי מהורין בראשון עבדו מטמאין בשני אבל אי לא עביר הראשון אלא בטומאה לא עבדי השני שאר מטאין כגון זבין וזבות וכיוצא בהן דטהרה מדחיא אפילו שאר מטאין לשני אבל טומאה לא מדחיא שאר מטאין מן הראשון לשני הלכך לא עבדו בשני כלל: **ורב** אדא בר אהבה אמר